



Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

Digitalizace státní správy a knihovny

Knihovnická dílna

13. A 14. listopadu 2024

Vít Richter

Národní knihovna ČR

vit.richter@nkp.cz

Dvě témata

- Proč knihovny a jejich uživatelé a veřejnost málo využívají centrální služby? – Vít Richter
- Digi gramotnost v knihovnách – Kamila Plisková

DIGITAL SHIFT

Digitální posun

Digitální přesun

Digitální převrat

Digitální změna



Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

Proč knihovny a jejich uživatelé a veřejnost málo využívají centrální služby?

Vít Richter

Národní knihovna ČR


vit.richter@nkp.cz

Co to jsou centrální služby

- Portál KNIHOVNY.CZ
- Česká digitální knihovna
- DNNT – zpřístupnění děl nedostupných na trhu
- Souborný katalog ČR
- Ptejte se knihovny
- Obálky knih
- Sdílená katalogizace

Centrální služby pro uživatele a veřejnost

2016 cca 100 knihoven



KNIHOVNY.CZ
Provozuje Moravská zemská knihovna I/1

NÁRODNÍ ZDROJE
Vyhledávání v českých knihovnách a databázích

E-KNIHY
Volně dostupné elektronické knihy ke stažení

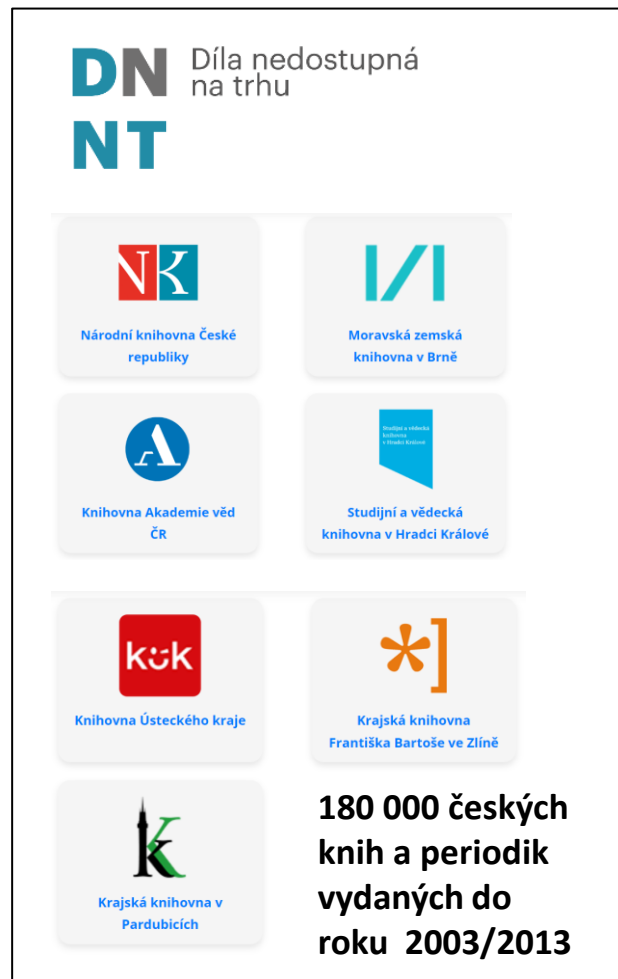
ZAHRANIČNÍ ZDROJE
Odborné a vědecké licencované publikace ze zahraničí

PTEJTE SE KNIHOVNY
Služba českých knihoven. Získejte odpověď. Přijďte vaše otázky.

ZÍSKEJ

| | | |
|----------------------------------|--------------------------------------|---------------------------|
| 17 mil. NÁRODNÍ ZDROJE | 446 mil. ZAHRANIČNÍ ZDROJE | 4 OBOROVÉ BRÁNY |
|----------------------------------|--------------------------------------|---------------------------|

2019 – nabízí 268 knihoven



DN NT Díla nedostupná na trhu

Národní knihovna České republiky

Moravská zemská knihovna v Brně

Knihovna Akademie věd ČR

Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové

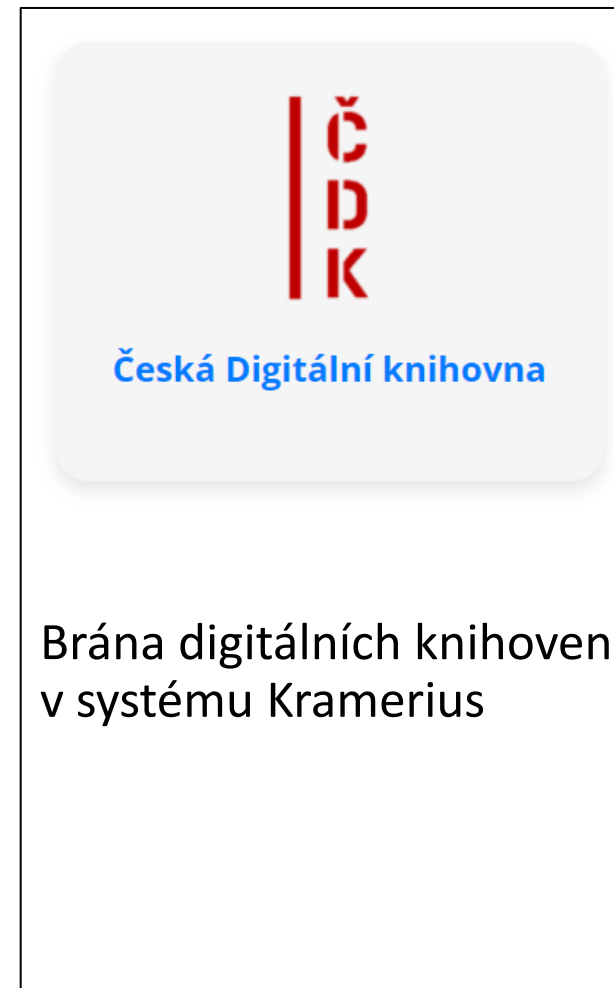
Knihovna Ústeckého kraje

Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně

Krajská knihovna v Pardubicích

180 000 českých knih a periodik vydaných do roku 2003/2013

Nově od 2024

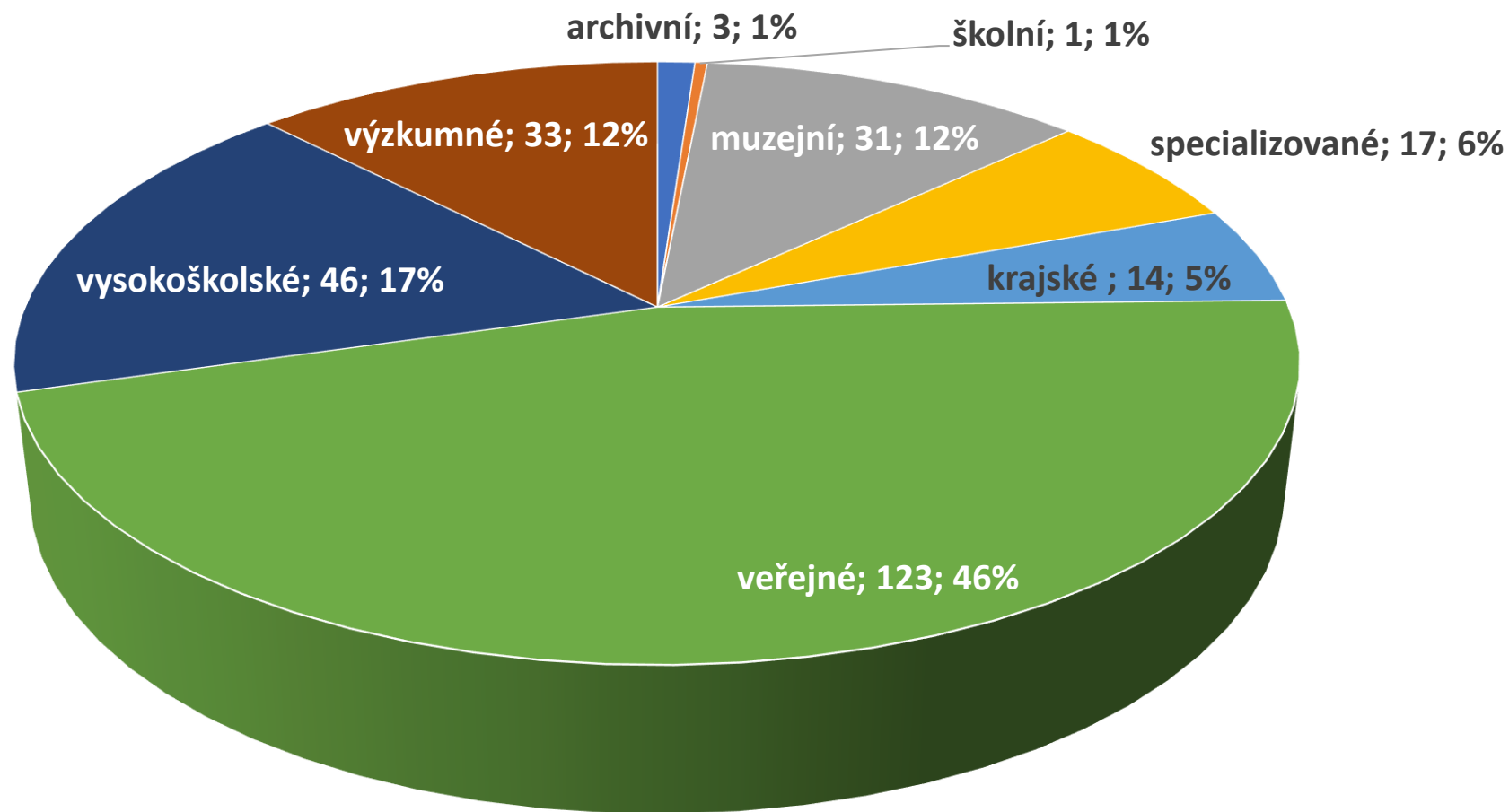


ČDK

Česká Digitální knihovna

Brána digitálních knihoven v systému Kramerius

Knihovny využívající DNNT – 268 knihoven





Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

Proč jsou centrální služby málo využívány?

Komu jsou centrální služby určeny

- Knihovnám
- Uživatelům knihovny
- Vědcům, pedagogům, studentům
- Veřejnosti
- Nabídka je nepřehledná
- Vyhledávání je složité
- Digitální služby se obtížně nabízí
- Moc se v tom nevyznáme, neumíme to
- Nemáme rádi digitální služby, e-knihy...

Nabídka centrálních služeb – 129 nejdůležitějších knihoven

Kde je odkaz na webu?

| | Knihovny.cz | DNNT | ČDK | Souborný katalog ČR | Manuscriptorium | Ptejte se knihovny |
|--|-------------|------------|------------|---------------------|-----------------|--------------------|
| Žádný link | 40% | 44% | 84% | 53% | 82% | 65% |
| 1. strana | 24% | 15% | 2% | 6% | 0% | 26% |
| 2. strana | 33% | 36% | 12% | 34% | 12% | 8% |
| Jiné umístění | 3% | 5% | 2% | 6% | 6% | 1% |
| Krajská knihovna + NK + MZK | 15 | | | | | |
| Pověřená knihovna | 86 | | | | | |
| Vysokoškolský knihovna | 24 | | | | | |
| Specializovaná knihovna NTK, KNAV, NLK, UZEI | 4 | | | | | |
| Celkem | 129 | | | | | |

Maturitní otázky k využívání portálu KNIHOVNY.CZ

1. Využíváte portál KNIHOVNY.CZ pro vlastní/osobní vyhledávání?

- a. Ano, pravidelně ||| ||| 7
- b. Občas ||| ||| 6
- c. Výjimečně ||| 3
- d. Portál nevyužívám ||| 3 } 6

2. Absolvoval/la jste nějakou vzdělávací akci k využívání portálu KNIHOVNY.CZ?

- a. Ano, v tomto roce ||| ||| 4
- b. Ano, více než před rokem ||| 2
- c. Ano, ale dávno ||| 1
- d. Ne ||| ||| ||| 9

3. Na které webové stránce Vaší knihovny je link nebo logo na portál KNIHOVNY.CZ?

- a. Na první stránce ||| ||| ||| 9
- b. Na druhé stránce 0
- c. Někde jinde ||| 3
- d. Není tam ||| 5
- e. Nevím ||| 5

4. Kdo ve Vaší knihovně rozhoduje o umístění linku či loga na portál KNIHOVNY.CZ na webu knihovny?
- a. Ředitel, vedoucí knihovny ///////////////
 - b. Vedoucí služeb nebo jiný pracovník z oblasti služeb //
 - c. Pracovník IT
 - d. Pracovník PR // // // //
 - e. Správce webu // // //
 - f. Někdo jiný
 - g. Nevím 1
5. Víte o tom, že knihovny ve Vaší kompetenci mají na svých webových stránkách link nebo logo na KNIHOVNY.CZ?
- a. Nevím, nezjišťovali jsme to // // //
 - b. Ano, mají, ověřujeme si to // // //
 - c. Některé ano, některé ne, necháváme to na jejich rozhodnutí // // // //
6. Pořádala Vaše knihovna nějakou akci zaměřenou na využívání portálu KNIHOVNY.CZ pro knihovny ve Vaší kompetenci?
- a. Ano, ale už je to dávno // //
 - b. Ano, děláme to pravidelně // // // // //
 - c. Ano, občas na to upozorňujeme // //
 - d. Neděláme to // // //
 - e. Nevím |
7. Víte, kde na portálu KNIHOVNY.CZ najdete informaci o tom, jaké zdroje a knihovny jsou do portálu integrovány?
- a. První stránka, horní lišta // // //
 - b. První stránka, po straně vlevo |
 - c. První stránka, dolní lišta // // // // //
 - d. První stránka, vpravo
 - e. nevím // // //

Handwritten notes for question 4: A cloud contains '15', a checkmark is drawn, and a vertical list of numbers '0', '6', '4', '0', '1' is written to the right of the options.

Handwritten notes for question 6: A cloud contains '4', and a vertical list of numbers '1', '4', '2', '4', '1' is written to the right of the options.

Handwritten notes for question 7: A cloud contains '8', and a vertical list of numbers '1', '8', '0', '6' is written to the right of the options.

Č
Č
P
k

Proč knihovny nenabízí centrální služby

- Nevědí o nich
- Vedení knihovny nezná centrální služby
- Nabízíme pouze náš katalog, náš fond, naše služby
- Odkazy na centrální služby nejsou na webu knihovny – knihovna je nenabízí
- Naši uživatelé to nepotřebují
- Pracovníci je neumí ovládat, neví, co nabízí
- Máme rádi tištěné knihy, digitální služby nás moc nezajímají
- Obecně: chybí motivace

JAK ZVÝŠIT POVĚDOMÍ O PORTÁLU KNIHOVNY.CZ



10 VÝZEV PRO ŘEDITELE KNIHOVEN

Zapojení knihovny do portálu

Zapojte svou knihovnu do portálu Knihovny.cz, včetně integrace vlastních fondů a služeb, aby uživatelé mohli využívat všechny výhody tohoto centrálního systému.



Školení zaměstnanců

Uspořádejte pravidelná školení pro knihovníky a další zaměstnance, kde se seznámí s funkcemi a možnostmi portálu Knihovny.cz a také s novinkami, aby mohli efektivně pomáhat uživatelům.



Informační kampaně pro uživatele

Zorganizujte školení pro uživatele knihovny, které vysvětlí výhody a možnosti využití portálu Knihovny.cz a na kterém si uživatelé prakticky vyzkouší práci s portálem v různých situacích.



Integrace portálu do výukových programů

Začněte portál Knihovny.cz do výukových programů a seminářů knihovny, například pro studenty nebo seniory, aby se seznámili s jeho využitím. Není nutné věnovat celou lekci portálu, stačí zahrnout jeden úkol do stávajících lekcí a aktivit, v nichž se portál využije.



Propagace na webu knihovny

Zviditelněte portál Knihovny.cz na webových stránkách knihovny. Umístěte na svůj web logo Knihovny.cz, bannery, odkazy nebo články, které budou uživatele informovat o přínosech portálu. Využít lze také multimédia.



Integrace do katalogu

Přidejte do katalogu možnost vyhledávat na portálu Knihovny.cz. Opět lze umístit logo nebo přidat k výsledkům vyhledávání odkaz s textem nenašli jste vhodný zdroj, zkuste hledat na portálu Knihovny.cz.



Propagace na sociálních sítích

Aktivně propagujte portál na sociálních sítích knihovny, sdílejte příběhy využití a tipy, jak z portálu vytěžit maximum. Lze také přesdílet příspěvky ze sociálních sítí portálu.



Propagační materiály

Vystavte tištěné letáky, plakáty a brožury, které budou obsahovat informace o portálu a jeho využití, v prostorách knihovny. Elektronické verze lze opět umístit na web.



Jděte příkladem (ukázky dobré praxe)

Naučte se portál sami využívat a využívejte ho ve chvílích, kdy budete mít informační potřebu. Říkejte svým kolegům, jak portál aktivně využíváte. Ukažte jim, jak vám portál pomáhá a v čem by ho mohli využívat i ostatní.



Advokacie knihoven

Řekněte o existenci a vašem zapojení do portálu svému zřizovateli. Upozorněte ho, že se jedná o veřejnou službu. Vysvětlíte, že tento nástroj je zdarma dostupný pro každého, kdo potřebuje informace nebo navštěvuje knihovny. Zkuste se domluvit, zda by zřizovatel neumístit odkaz na portál na své vlastní www stránky.



 **KNIHOVNY.CZ**

Stáhněte si a použijte u vás

Na tomto místě sdílíme propagační a výukové materiály zaměřené na portál Knihovny.cz a na služby, které jsou prostřednictvím tohoto portálu zpřístupňovány.

<https://poznejte.knihovny.cz/ke-stazeni/>



PDF



Funkce portálu Knihovny.cz pro učitele středních škol

PDF



Knihovny.cz – služby knihoven online (skládáný leták)

PDF



Plakát Knihovny.cz

PDF



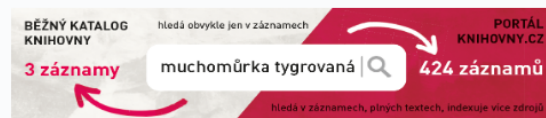
Čtenídětem.knihovny.cz

PDF



**JAK ZVÝŠIT POVĚDOMÍ
O PORTÁLU KNIHOVNY.CZ:
10 VÝZEV PRO ŘEDITELÉ KNIHOVEN**

PDF



Záložka Knihovny.cz

Typ: záložka

Parametry: 50x210mm, 4/4, 1 list

Anotace: Záložka do knihy, která prezentuje nejlepší funkci portálu – vyhledávání v plných textech a v obsahu knih.

PDF



Pexeso Četba k maturitě

PDF



Samolepka Knihovny.cz

DIGITAL SHIFT

Digitální posun

Digitální přesun

Digitální převrat

Digitální změna